

Практикум із синтаксису української мови

Програма факультативного курсу (схвалено для використання в ЗНЗ (лист МОНмолодьспорт України №1.4/18-Г-361 від 29.06.2010 р.)
Автор: С.Л. Глоба, учитель-методист НВК №1 м. Шепетівки Хмельницької області

10 КЛАС

17 годин на рік

№ за/п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1-2	2	Вступ. Предмет синтаксису. Принципи української пунктуації. Словосполучення і речення. Просте речення. Неповні речення, нечленовані конструкції (слова-речення)	Учні: називають принципи української пунктуації; знають роль розділових знаків, ураховуючи принципи української пунктуації; визначення «словосполучення», «речення»; складають словосполучення й сполучення різних слів; розрізняють повні й неповні речення
3-4	2	Поглиблення та удосконалення знань про словосполучення. <i>Практичне заняття</i>	Учні: знаходять у реченні словосполучення; визначають тип підпорядкованого зв'язку і вид за способом вираження головного слова; утворюють від дієслівних словосполучень іменні; добирають до поданих словосполучень синонімічні; визначають засоби зв'язку; креслять схеми словосполучення; складають твір-опис, використовуючи певні словосполучення
5-7	3	Просте речення. Односкладні й двоскладні речення. Відмінність називних речень і двоскладних з іменним складеним присудком, вираженим прикметником	Учні: розрізняють прості й складні речення; знаходять у тексті односкладні і двоскладні речення; порівнюють односкладні й двоскладні речення, з'ясовують їх роль; замінюють двоскладні речення синонімічними односкладними; моделюють речення; установлюють відповідність між односкладними реченнями та їх видами; поширюють текст односкладними реченнями;
8-9	2	Неповне речення Уживання неповних речень у текстах	Учні: знають правила розстановки розділових знаків у неповних реченнях; з'ясовують роль неповних речень у мовленні; доводять, чому подані речення є неповними; складають діалоги, використовуючи неповні речення

10-11	2	Просте ускладнене речення Речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, вставними конструкціями. Речення з відокремленими членами	Учні: знають визначення поняття «просте ускладнене речення»; особливості однорідних членів речення; зіставляють просте ускладнене речення та просте неускладнене речення; удосконалюють знання про відокремлені члени речення;
12	1	Речення, ускладнене однорідними членами	Учні: розставляють розділові знаки в реченнях з однорідними членами; складають схеми групування однорідних членів речення; указують вид зв'язку; поширюють речення однорідними членами; обґрунтовують особливості зв'язку між однорідними членами
13-14	2	Речення, ускладнене звертаннями та вставними словами. Використання звертань у різних стилях. Особливості використання вставних слів, словосполучень і речень у різних стилях	Учні: відрізняють поширені звертання від непоширених; знають стилістичні особливості речень із вставними словами; відрізняють вставлені конструкції від вставних слів, словосполучень, речень, особливості їх виділення; розставляють розділові знаки в реченнях зі звертаннями та вставними словами; обґрунтовують уживання розділових знаків; виконують синтаксичний розбір речення; досліджують форми звертання в поезіях; інсценізують фрагменти інтерв'ю, використовуючи речення зі звертаннями
15-16	2	Речення, ускладнене відокремленими членами. Використання дієприкметникових і дієприслівникових зворотів у тексті	Учні: розставляють розділові знаки при відокремлених членах; будують та інтонують речення з відокремленими членами; аналізують та оцінюють виражальні можливості речення з відокремленими членами в текстах різних стилів; поширюють речення відокремленими членами; креслять інтонаційні схеми утворених речень; знаходять спільне та відмінне в умовах відокремлення прикладок і означень; редагують речення; добирають до поданих речень синонімічні речення з відокремленими членами;
17	1	Систематизація вивченого. Підсумкове заняття. Лінгвістична вікторина	Учні: узагальнюють вивчене із синтаксису і пунктуації; здійснюють самоаналіз і самоконтроль

11 КЛАС
17 годин на рік

№ за/п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1-2	2	Складне речення , його види, засоби зв'язку між частинами складного речення	Учні: знаходять у тексті складні речення; з'ясовують смислові зв'язки між частинами складного речення; розрізняють прості та складні речення
3-4	2	Складносурядне речення. Практичне заняття. Розділові знаки в складносурядному реченні. Правильне вживання сполучників сурядності для передачі змістових відношень між частинами складносурядного речення	Учні: розставляють розділові знаки в реченнях; будують та інтонують складносурядні речення; складають зв'язний текст, використовуючи складносурядне речення
5-6	2	Складнопірядне речення. Практичне заняття. Усунення помилок у будові складнопірядних речень	Учні: знають правила розстановки розділових знаків; креслять схеми речень; доповнюють речення кількома пірядними; добирають синонімічні до складнопірядних речень прості речення з відокремленими членами, зіставляють і порівнюють; доповнюють речення різними видами пірядних речень; утворюють із простих речень складнопірядні; перекладають текст українською мовою
7-9	3	Безсполучникове речення. Постановка розділових знаків між частинами безсполучникового складного речення	Учні: знають правила розстановки розділових знаків; пояснюють смислові зв'язки; перетворюють безсполучникові складні речення в сполучникові; конструюють речення; креслять схеми речень; складають речення за поданими схемами; розвивають мовлення
10-11	2	Складні синтаксичні конструкції. Багатокомпонентні речення. Речення з різними видами зв'язку. Період	Учні: з'ясовують кількість предикативних частин у реченні; знаходять специфічні ознаки будови періоду; відрізняють багатокомпонентні речення від періоду
12-13	2	Багатокомпонентне речення	Учні: розрізняють складні речення від багатокомпонентних речень; визначають їх структуру та засоби зв'язку та використовують їх у мовленні

14	1	Складне речення з різними видами зв'язку.	Учні: зіставляють, порівнюють складні речення із складними реченнями з різними видами зв'язку; обґрунтовують уживання розділових знаків; складають опорну схему, алгоритм висловлювання; будують і використовують у мовленні складні речення з різними видами зв'язку; установлюють відповідність
15	1	Практичне заняття. Період. Структурно-синтаксичні особливості періоду	Учні: знаходять період у тексті; порівнюють період зі складними реченнями; досліджують використання періоду в різних стилях мовлення; складають рекламу, оголошення, використовуючи період; створюють проекти
16-17	2	Підсумкове заняття. Захист проектів	Учні: підсумовують, узагальнюють вивчений матеріал з теми «Складне речення. ССЦ»; здійснюють самоаналіз і самоконтроль